

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Mågeoptællinger afslørede store antal af Kaspisk Måge ved Blåvandshuk i 2017

NYT FRA FUGLESTATIONERNE. Henrik Knudsen har i en lang årrække fungeret som enten observatør eller ringmærker på Blåvand Fuglestation. Han sætter i denne artikel fokus på forekomsten af Kaspisk Måge på Blåvandshuk i perioden 2000-2017, men han har gennemgået materialet siden 1993, og sætter særlig fokus på forekomsten i 2017.

Kaspisk måges gennemtrængende kald høres nu regelmæssigt på Hukket. Blåvandshuk den 14. september 2017. Foto: Henrik Knudsen

Metode

Jeg har gennemgået hele Blåvand Fuglestations materiale af Kaspisk Måge i perioden 1993-2017 i form af indtastede data i DOFbasen samt fuglestationens dagbøger.

1993-1999 – Manglende viden om bestemmelseskriterierne

På grund af den manglende viden om bestemmelsen af denne art er materialet fra 1993-1999 selvfølgelig meget mangelfuldt. I denne periode nævnes den både som Gulbenet Sølvmåge, Middelhavssølvmåge samt Steppemåge. Eneste veldokumenterede fund er en 2k fugl fra d. 4.10-1995, som blev fotograferet, men fuglen blev først rigtig bestemt, da billederne atter blev gennemgået i forbindelse med indsamling af data til denne artikel i 2017. Den blev dengang noteret som *Larus michahellis*. Det første forsøg på at bestemme den som *Larus cachinnans* kommer d. 18.10-1995 og først d. 24.10-1999 nævnes den som Steppesølvmåge. På grund af denne usikkerhed har jeg valgt at se bort fra denne periode. Så før år 2000 er der kun et sikkert fund, i form af den fotograferede fugl, som derved blev første fund for Blåvand.

2000-2017

Materialet fra 2000 til 2017 vidner om en større interesse for denne art, hvilket især kan tilskrives at den fik artsstatus i 1999 samt den for årtiet store interesse for bestemmelsen af de store måger. Som det fremgår af årsoversigten får arten sit store ”gennembrud” ved Blåvandshuk fra 2006, dog ses det forsat tydeligt på materialet, at der har været svingende interesse for at tjekke mågeflokkene igennem. I 2017 vedtager

Blåvandgruppen, at der i efterårssæsonen atter skal gennemføres daglige mågetællinger, hvis vejret og omstændighederne tillader dette.

Resultatet af tællingerne i 2017 viser, at artens forekomst formentlig er meget mere regelmæssig og almindelig ved Blåvand end tidligere antaget. Herunder følger en oversigt (2000-2017) med antal observationer samt antal fugle. Bemærk at der er i antallet af individer dog ikke er taget forbehold for gengangere.

Mågeoptællingen i 2017

Mågeprogrammet i 2017 kan ikke sammenlignes med det tidligere så imponerende optællingsprogram der fandt sted i årene 1972-1977 ved Blåvand Fuglestation. Datidens optællingsprogram var meget omfattende og vil den dag i dag være meget svært at gennemføre på grund af nutidens manglende observatører.

Optællingerne i 2017 blev typisk udført lige efter eller under morgenobsen, hvis det har været muligt ved tilstedeværelse af flere observatører. De måger, der er blevet talt, er fortrinsvis de måger, der har stået på selve hukket, og på de dage hvor det faldt sammen med lavvande, inkluderede det også mågerne på de store sandrevler ud for hukket og ned til sydhukket (lige vest for fuglestationen). Helt naturligt er de fleste Kaspiske Måger fundet på selve stranden, da de fugle, der står ude på sandrevlerne, ofte er så langt ude at det ikke har været mulig at skelne dem med sikkerhed. De mest talrige forekomster var altid på de dage, hvor der var kommet meget opskyl ind på stranden og derved meget føde til fuglene. Der var især to perioder i efteråret, hvor der var særlig mange Kaspiske Måger på stranden: det var i perioden 16.-17. september og igen 10.-16. oktober, og efter begge perioder faldt antallet markant, og især efter de to gode dage i september skiftede det til stort set ingen Kaspiske Måger i de efterfølgende dage. På de talrige dage i september sås Kaspisk Måge for første gang nogensinde i tocifrede antal ved Blåvand. Helt konkret blev der den 16. september optalt 11 fugle og 17. september var det antal steget til hele 25 forskellige individer – ny dagsrekord. I perioden frem til næste forekomststop den 10. oktober registreredes blot mellem 1-4 fugle og i perioden 10.-16. oktober blev dagsmaksimum 11 fugle.

For begge perioders vedkommende var det de unge fugle der dominerede. På dagen med de 25 fugle den 16. september var 19 af dem 1k fugle og d. 10. oktober var 10 af de 11 fugle ligeledes 1k. Særligt forekomsten i september var spændende, da der var utrolig mange tusinde måger - vurderet til 6-7.000 - på stranden pga. af meget opskyl på stranden. I denne periode var stranden lukket på grund af militærøvelser, hvorved kun ca. 2.000 af det samlede antal måger kunne gennemtjekkes grundigt. På den baggrund er der god grund til at tro, at det reelle antal Kaspiske Måger d. 17. september nok har været omkring 75-100 individer!

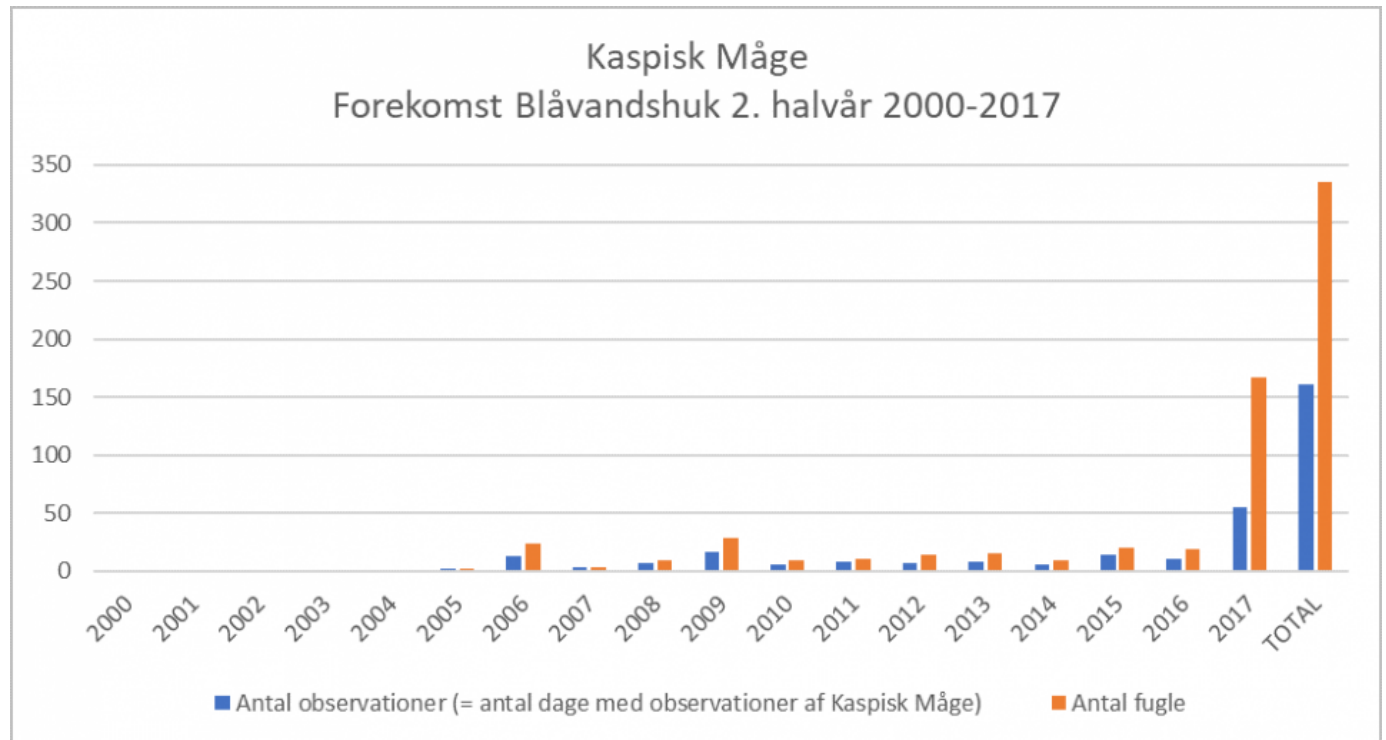
Når forekomsterne tjekkes i forhold til vindretningen, så var den primært omkring V ved septemberforekomsten, mens den var både i SØ og V ved forekomststoppen i oktober. Der er noget der tyder på, at det mest afgørende for forekomstmønsteret er forekomsten af føde, da der ved perioder med opskyl tiltrækkes fugle som er i området. Vindretninger kan spille ind, men fuglene der er i området, bliver koncentreret ved gode fødemuligheder. Grundlaget for at konkludere noget entydigt er alt for lille, men ovenstående hypoteser kan de kommende år måske give flere svar på.

Fakta om optællingerne

I perioden 4. august til 3. december gennemførtes i alt 101 tællinger. Sølvmåge var den mest talrige med 109.434 fugle. På 43 af disse tællinger blev der registreret ialt 148 Kaspiske Måger (hvor mulige gengangere ikke er frasorteret). Derudover blev der registreret yderligere 19 Kaspiske måger, fordelt på 9 tællinger som dækker begreberne ”træfugletælling samt diverse obs.” Totalt set bød perioden således på hele 167 Kaspiske Måger hvilket er klar rekordforekomst (se grafen herunder).

I gennemsnit er der fundet 1,47 fugle (148/101) per tælling og kigges isoleret på de 43 tællinger hvor der blev set Kaspiske Måge, registreredes i gennemsnit på 3,44 fugle (148/43) per tælling.

Her følger en oversigt (2000-2017) med antal observationer samt antal fugle, hvor der dog ikke er taget forbehold for gengangere.

Forekomst af Kaspisk Måge ved Blåvandshuk i andet halvår i perioden 2000-2017.

	Antal observationer (= antal dage med observationer af Kaspisk Måge)	Antal fugle
2000	0	0
2001	0	0
2002	0	0
2003	1	1
2004	0	0
2005	2	2
2006	13	24
2007	3	4
2008	7	10
2009	17	29
2010	6	9
2011	8	11
2012	7	14
2013	8	15
2014	6	10
2015	14	20
2016	11	19
2017	55	167
TOTAL	161	335

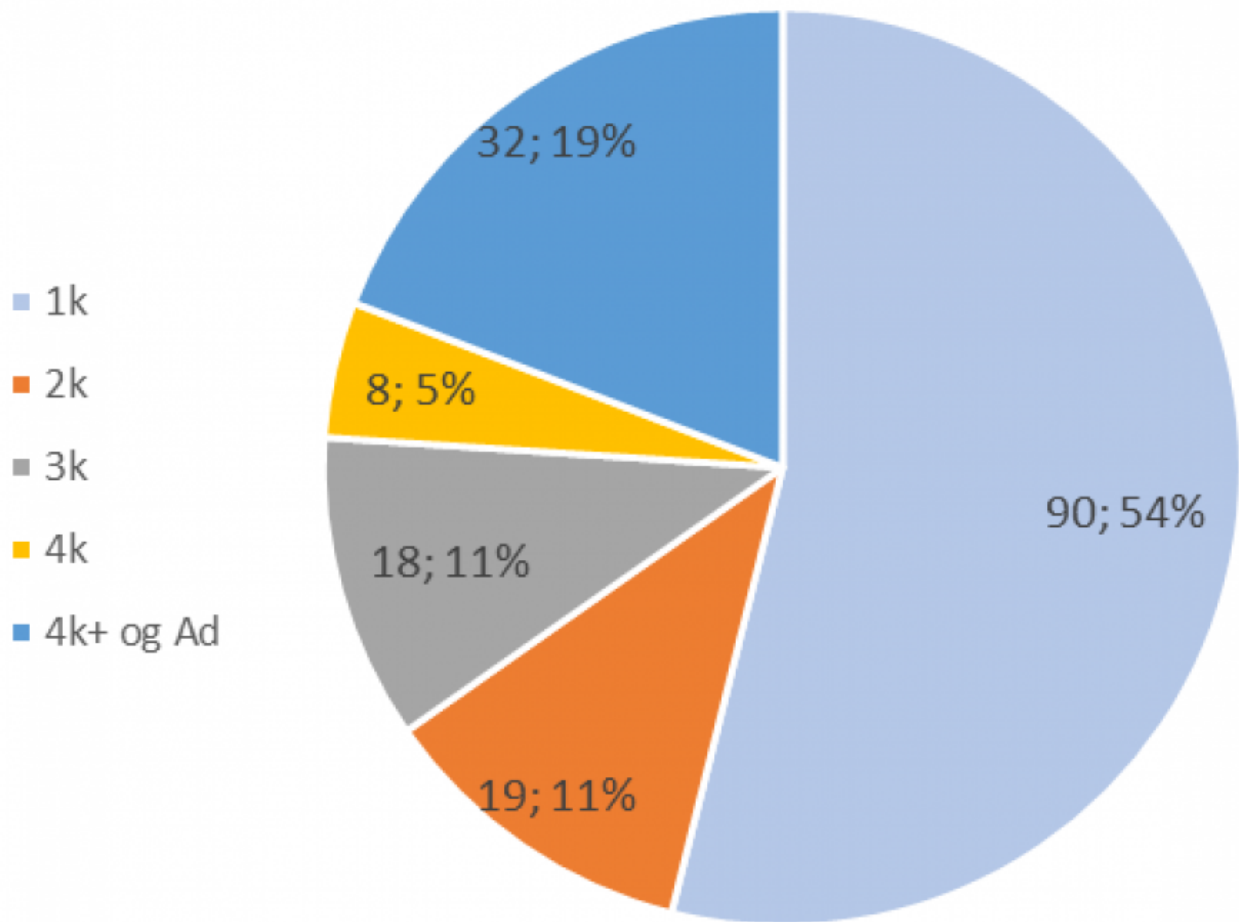
Forholdet mellem observationsdage og antal af Kaspiske Måger ved Blåvandshuk i perioden 2000-2017.

Aldersbestemmelse er helt afgørende for korrekt artsbestemmelse

Et helt afgørende kriterie for at få en troværdig artsbestemmelse er, at fuglene aldersbestemmes rigtigt. Især fugle i immature dragter, dvs. 2k og 3k fugle kræver, at man ved hvad, man skal se efter. For den utrænede og uerfarne udi dragtvariationer hos de store måger, vil disse fugle således ofte drukne i mængden af Sølvmåger. Denne aldersgruppe (2k og 3k) udgjorde 22 % af de registrerede fugle i 2017. De helt unge fugle (juvenil/1k) dominerede klart forekomsten ved Blåvandshuk i 2017, da de stod for hele 54 % af alle de Kaspiske Måger. Denne aldersgruppe er samtidig også den nemmeste dragt at bestemme dem i, da de lyser godt op med deres karakteristiske fjerdragt. Dog skal man være opmærksom på, at når de ankommer som juvenile, så er de på det tidspunkt svære at finde i mågeflokkene, da de i den helt juvenile dragt ofte kan ligne de unge Sildemåger.

De første ungfugle ankommer ved Blåvand omkring medio august, hvilket er hele 2-3 uger senere end det er registreret ved Bagenkop på Langeland.

Kaspisk Måge - Blåvandshuk Aldersfordeling 2. halvår 2017

Procentmæssig fordeling af de enkelte aldersgrupper hos Kaspisk Måge ved Blåvandshuk, andet halvår 2017.

Alder	Antal fugle t.o.m. 14/12-2017	Andel
1k	90	54 %
2k	19	11 %
3k	18	11 %
4k	8	5 %
4k+ og ad	32	19 %
TOTAL	167 fugle	100 %

Aldersfordeling af kaspiske måger ved Blåvandshuk i 2017.

De unge smukke Kaspiske Måger lyser dejligt op. Blåvandshuk den 14. september 2017. Foto: Henrik Knudsen.

Kig mågeflokkene igennem...

Jeg håber denne lille oversigt kan være med til at fremme interessen for Kaspisk Måge og at du får lyst til at kigge mågeflokkene mere grundigt igennem, så man fremover kan følge dens forekomstmønster ved

Blåvandshuk.

Tak til Jørgen Staarup Christensen, Per Schiermacker-Hansen, Hans Larsson, Sven Bødker samt Martin Søgaard Nielsen.

 Dato:
31. 03. 2018

 Skrevet af:
Henrik Knudsen

 Fotos af:
Henrik Knudsen

 Emner:
FELTAKTIVITETER

 Tags:
BLÅVAND FUGLESTATION, BLÅVANDSHUK, KASPISK MÅGE, NYT FRA FUGLESTATIONERNE